

WORKSHOP OM TAKTILE INDIKATORER I GATEMILJØ

Trafikdage på Aalborg universitet, 24. august 2004

Tema:

Hvordan bør det jobbes videre nasjonalt og skandinavisk med taktile indikatorer i forhold til:

- Retningslinjer for i hvilke situasjoner taktile indikatorer skal legges, hvilke og hvor mange ulike indikatorer det er bruk for og hvordan de skal legges
- Strategier for etablering av taktile ledelinjer i gategrunn
- Er det ønsker og behov for å etablere et skandinavisk kontaktnett om taktile ledelinjer?

Program

kl. 15.15 – 16.25

Møteleder Liv Øvstedal, SINTEF

Liv Øvstedal, SINTEF:

Oppsummering av norske og utenlandske erfaringer. Utdringer i forhold til å anbefale nasjonale retningslinjer

Agneta Ståhl, Lund Tekniska Högskola og Mai Almen, Hinderfri Design AB:

Resultater fra utprøving av ulike taktile belegg for blinde brukere

Lisbeth Axelsson-Lindh, arbetsterapeut / anpassningslärare:

Vad kan en synskadad klara av?

Diskusjon i plenum

Mål med workshopen er:

- 1) Oppsummere erfaringer med og kunnskapsstatus om taktile ledelinjer i de skandinaviske landene.
- 2) Møteplass for å diskutere hvordan det bør jobbes videre med taktile indikatorer i gatemiljø, både med hensyn til utforming, retningslinjer og implementering.
- 3) Møteplass for å etablere kontaktnett, evt. som utgangspunkt for samarbeid og kontakter mot Nordiska Handikappolitiska Rådet og Nordisk Ministerråd.

Litteratur:

Liv Øvstedal og Terje Lindland (2002): *Ledelinjer i gategrunn. Delrapport 1: Norske og europeiske erfaringer*. SINTEF rapport STF22 A02337, SINTEF Bygg og miljø.

Rapporten kan leses på www.shdir.no/assets/8129/A02337.pdf eller bestilles ved henvendelse til SINTEF:

Telefon: +47 7359 4660, fax: +47 7359 4656 eller e-post: Liv.Øvstedal@sintef.no.

Maria Wemme og Mai Almen (2002): *Systematisering och utveckling av gångvägar och ledstråk för synskadade – Litteratur inventering*. Sverige.

Bakgrunn

Taktile indikatorer (ledelinjer) etableres for å gjøre det lettere og tryggere for blinde og svaksynte å ferdes ute, men kan også bidra til at trafikksystemet er lettere å bruke og forstå for andre trafikanter. Indikatorene kan deles inn i tre hovedtyper/funksjoner:

- *Retningsledning* som angir retning, og som leder trafikanten fra ett sted/funksjon til ett annet.
- *Varselfelt* som varsler om fare som f.eks. kryssing av kjørefelt eller perrongkant.
- *Informasjons-/oppmerksomhetsfelt* som varsler om lokalisering av viktig informasjon eller funksjoner, for eksempel billettskranke eller påstigningssted for kollektivtrafikk.

I de fleste land i Europa er mange ulike system prøvd ut med til dels svært ulik design. Noen system er todelt med indikator for retningsledning og for varsel/oppmerksomhet/retningsbrudd, mens eksempelvis Storbritannia har innført et system med flere ulike varselindikatorer. I noen land legges det vekt på retningsledning og informasjon, i andre land brukes taktile indikatorer nesten utelukkende for å varsle fare.

Også i Skandinavia har vi forskjellige situasjoner. Danmark var tidlig ute med ledelinjer blant annet i Fredericia og gjennom prosjektet *Find vej med øre, hånd og fod* ble Pictoform systemet utviklet. Også i Sverige er det flere erfaringer med taktile indikatorer blant annet gjennom *Stockholm en stad för alla*, mens innsatsen i de øvrige skandinaviske land kanskje har vært mer beskjeden. I Norge står vi blant annet foran følgende utfordringer:

- Det finnes ingen nasjonal standard eller felles enighet om riktige løsninger.
- Nasjonale veiledere anbefaler bruk av taktile indikatorer uten at dette er pålagt eller at utformingen er spesifisert. Dette gjør det vanskeligere å få økonomisk gjennomslag for å legge taktile indikatorer, og for den enkelte planlegger å finne fram til kompetanse og gode løsninger.
- Ledelinjer bygges ofte i liten skala, slike at det blir liten sammenheng for brukeren.
- Fordi det er lettere å få gjennomslag økonomisk og estetisk, benyttes ofte ulike kombinasjoner av vanlig gatebelegning. Hvordan skal brukeren skille disse indikatorene fra andre beleggkombinasjoner som legges kun av estetiske (eller reparasjonsmessige) årsaker?

I Norge gjennomfører SINTEF et prosjekt for Deltasenteret, Sosial- og helsedirektoratet, der vi ser på bruken av taktile indikatorer i Europa som grunnlag for nasjonal anbefalinger.

I Sverige gjennomfører Lund Tekniska Högskola og Hinderfri Design AB et prosjekt for Vägverket, der brukbarheten av ulike typer taktile fliser for blinde prøves ut.

Kontaktpersoner:

Liv Øvstedal, SINTEF Bygg og miljø	Liv.Ovstedal@sintef.no
Terje Lindland, SINTEF Bygg og miljø	Terje.Lindland@sintef.no
Mai Almen, Hinderfri Design AB	almen@hinderfridesign.se
Agneta Ståhl, Lund Tekniska Högskola	agneta.stahl@tft.lth.se
Anette Rehnberg, Vägverket	anette.rehnberg@vv.se
Inger Marie Lid, Sosial- og helsedirektoratet	iml@shdir.no
Ellen Fjeldheim, Blindeforbundet	Ellen.Fjeldheim@blindeforbundet.no
Hilde Gulbrandsen, Kristiansand kommune	Hilde.Gulbrandsen@kristiansand.kommune.no

Mer informasjon/kontaktnett:

Ønsker du mer informasjon eller ønsker du å stå på en framtidig e-mail liste for et skandinavisk kontaktnett om ledelinjer, ta kontakt med:

Liv Øvstedal, SINTEF (Liv.Ovstedal@sintef.no) eller

Anette Rehnberg, Vägverket (Anette.Rehnberg@vv.se).